



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **B. L.**
bytem X
zastoupený JUDr. Tomášem Truschingerem,
advokátem se sídlem Bašty 413/2, 602 00 Brno

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,**
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 28. 6. 2023, č. j. X, sp. zn. DP/VYCH/10/23,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se včasně podanou žalobou, doručenou Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“ či „zdejší soud“), domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno

rozhodnutí

Okresní správy sociálního zabezpečení Uherské Hradiště (dále jen „OSSZ Uherské Hradiště“) ze dne 13. 3. 2023, č. j. X, sp. zn. DP/VYCH/3/23 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), kterým OSSZ Uherské Hradiště rozhodla o tom, že o dítě E. L., nar. X (dále též „dcera“) pečovala v největším rozsahu její matka J. L., nar. X (dále též „matka“).

II. Žaloba

2. V žalobě žalobce uvedl, že nesouhlasí s právním ani faktickým posouzením věci žalovanou.
3. Předně má žalobce za to, že v tomto sporu je stěžejní stanovení skutečnosti, v jakém věku dítěte mohl rodič péči poskytnout, aby měl nárok na výchovné. I když zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále též „zákon o důchodovém pojištění“) při posuzování, zda rodiči vznikl nárok na navýšení důchodu, odkazuje na § 32 odst. 4, je zřejmé, že definice „vychování dítěte“ je poskytována pro výklad § 32 odst. 1 písm. b). Tedy pro posouzení nároku na věk odchodu do důchodu u žen. Při posuzování sporu o to, kdo pečoval o dítě v největším rozsahu však zákon o důchodovém pojištění neodkazuje na § 32 odst. 4. V zákoně tak zcela absentuje pravidlo ohledně toho, od kdy a zejména do kdy má příslušná správa sociálního zabezpečení zkoumat, kdo z rodičů pečoval o dítě v největším rozsahu. Zákon dále nikde nestanoví, že v případě sporu rodičů o to, kdo z nich pečoval v největším rozsahu, se hodnotí pouze péče o dítě od jeho narození do jeho zletilosti. Jedná se tak evidentně o legislativní mezeru. OSSZ Uherské Hradiště i žalovaná tak zákon dotvořila právním výkladem, který je stěžejní součástí posouzení nároku na výchovné žalobce. Tento právní výklad pak nelze posoudit jako správní posouzení. Napadené rozhodnutí je proto nezákonné.
4. Co se týče sporu mezi dvěma rodiči o to, kdo pečoval v největším rozsahu o dítě, nelze podle žalobce brát v potaz pouze věk dítěte do dosažení zletilosti, nýbrž až do doby, než vůči němu zanikne vyživovací povinnost. I toto pozdější období má totiž dopad na výdělek rodiče a na výši jeho nynějšího důchodu. Hranici zletilosti podle § 32 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění lze stanovit pro přiznání daného nároku jednotlivci. Při sporu rodičů je pro spravedlivé posouzení nutno zkoumat širší období života dítěte. Takový výklad lze současně dovodit z dikce § 34a odst. 3 zákona o důchodovém pojištění.
5. Nelze proto odhlédnout od skutečnosti, že to byl žalobce, kdo pečoval o tehdy nezletilou dceru v největším rozsahu v období po 16. 4. 1993. Jeho péče pak trvala až do doby, než se dcera v roce 2002 provdala. Tato skutečnost je potvrzena žalobcem, matkou i dcerou. Matka se v období od 16. 4. 1993 o tehdy nezletilou dceru nikterak nestarala.
6. Žalovaná se v napadeném rozhodnutí opřela o skutečnost, že matka byla s dcerou na mateřské dovolené a že s ní byla na OČR, a dále vyšla z rozsudku ze dne 18. 2. 1993 sp. zn. 10 C 496/91, avšak pominula vyjádření dcery, že o ni více pečoval žalobce. Ohledně odkazu na období mateřské dovolené a OČR je pak napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná tato období nespecifikuje. Není zjevné, jak byla tato rozhodná doba dlouhá ani zda byla přerušena. Žalovaná se spokojila pouze s tvrzením matky, že tato období jsou dostatečně dlouhá a rozhodná pro posouzení daného nároku.

7. Dále žalovaná jako stěžejní využila rozsudek ze dne 18. 2. 1993 sp. zn. 10 C 496/91, v jehož odůvodnění je i vyjádření znalce a opatrovníka. V rozsudku jsou jen kusé části znaleckého posudku a byl použit k účelu svěření dítěte do péče. Nelze jej proto nyní využít. Z rozsudku ani z posudku se nepodává, že by o dceru pečovala více matka, nadto byly vypracovány v době, kdy se děti většinou svěrovaly do péče matek. Dané období je proto nutné dále zkoumat. Z vyjádření dcery ze dne 25. 4. 2023 totiž vyplývá, že se na péči o ni osobně více podílel žalobce. I přesto, že dcera byla uvedeným rozsudkem svěřena do péče matce, již 16. 4. 1993 byla fakticky v péči otce a matka se o ni od té doby až do roku 2003 nikterak nezajímala.
8. Žalovaná jako jediné sporné období označila období od skončení mateřské dovolené matky (kterou nespecifikuje) až do roku 1993 (rozvod manželství), tedy cca 13 let. V této době podle žalované žalobce pracoval bez přerušení, což má plynout z evidence podkladů pro důchodové pojištění. Současně žalovaná odkázala na prohlášení matky, že v tomto období o dceru pečovala v době nemoci a opakovaně kvůli tomu přerušila profesní kariéru. Proto podle žalované má i toto 13leté období svědčit matce. Takto zjištěný skutkový stav je však nedostatečný. Žalovaná vůbec nezkoumala, jak se fakticky projevila výchova dětí na jejím výdělku a jak se projevila na výdělku otce. To, že matka měla nižší příjem, automaticky neznámá, že se na tom projevila právě výchova dětí. Žalovaná proto podle žalobce rozhodla na základě neúplného skutkového stavu.
9. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované

10. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě shrnula obsah žalobních námitek. K jednotlivým námitkám pak uvedla následující.
11. Co se týče námítky, že v zákoně o důchodovém pojištění absentuje pravidlo ohledně toho, od kdy a do kdy je příslušná správa sociálního zabezpečení povinna zkoumat, kdo z rodičů pečoval o dítě v největším rozsahu, odkázala žalovaná na relevantní právní úpravu. Podle žalované z ní vyplývá, že v případě sporu rodičů je nutno zkoumat péči o dítě v největším rozsahu od jeho narození, popř. od převzetí do péče, do jeho zletilosti. Je naprosto zřejmá logická provázanost § 34a odst. 1 a 3 a § 32 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění. Pravidlo ohledně toho, v jakém časovém období má příslušná správa sociálního zabezpečení zkoumat, kdo z pečujících osob pečoval o dítě v největším rozsahu, je stanoveno v § 32 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění. Žalovaná je přesvědčena, že by OSSZ Uherské Hradiště i žalovaná překročily své kompetence, pokud by hodnotily osobní péči o dítě po celou dobu nezaopatřenosti dítěte, tedy do doby, než vůči němu zanikne vyživovací povinnost, jak uváděl žalobce.
12. Žalovaná rovněž uvedla, že vzala v potaz všechny dostupné podklady, které měla k dispozici, včetně vyjádření dcery. Z vyjádření dcery podle žalované vyplynulo, že o ni matka pečovala od jejího narození do dubna 1993, kdy se matka odstěhovala ze společné domácnosti. Otec o dceru pečoval od jejího narození nepřetržitě až do věku 24 let, kdy se provdala. Na základě dostupných podkladů dále žalovaná konstatovala, že v době čerpání mateřské dovolené, byla péče zajišťována ve větším rozsahu matkou. Jelikož z vyjádření dcery neplyne, že by o ní otec ve sporném období pečoval ve větším rozsahu než matka, musela žalovaná přihlídnout k dalším důkazům.

13. Dále má žalovaná za to, že v napadeném rozhodnutí srozumitelně rozlišila jednotlivá období z hlediska osobní péče o dceru. A to jak z hlediska časového, tak z hlediska podkladů, na základě kterých jednotlivá období posoudila a dospěla k závěru, kdo z rodičů osobně pečoval o dceru ve větším rozsahu.
14. Vzhledem k tomu, že matka i žalobce prohlásili, že o dceru pečovali v období od jejího narození do 16. 4. 1993 ve větším rozsahu, musela jak OSSZ Uherské Hradiště, tak žalovaná přihlédnout k dalším důkazům. Jako důkaz proto žalovaná vzala v potaz i skutečnosti uvedené v rozsudku Okresního soudu v Sokolově ze dne 18. 2. 1993, sp. zn. 10 C 496/91. Z rozsudku žalovaná zjistila, že podle znalce to byla matka, kdo s dcerou trávil více času a má k ní bližší citový vztah. Žalovaná pak došla na základě tohoto důkazu k závěru, že co se týče sporného období, svědčí ve prospěch většího rozsahu osobní péče ze strany matky. Žalovaná pak nesouhlasila s názorem žalobce, že stran rozsahu péče je stěžejní vyjádření dcery, neboť z něj plyne pouze to, že o ni pečovali oba rodiče bez bližšího vymezení, kdo z nich pečoval ve větším rozsahu.
15. Žalovaná konstatovala, že smyslem výchovného je reagovat na skutečnost, že kariérní výkyvy související s výchovou dítěte, negativně ovlivňují výši starobního důchodu. Za osobu, která pečovala i dítě větším rozsahu, považuje žalovaná tu z pečujících osob, v jejíž kariéře se v největší míře projevovaly složky výchovy, které negativně ovlivnily délku doby zaměstnání, její profesní vývoj a dosažené výdělky. V případě žalobce bylo přitom zjištěno, že jeho profesní kariéra probíhala v letech 1978 až 1996 bez přerušení a z podkladů nevyplývá, že by výchova dcery ovlivnila jeho profesní život, výši jeho příjmů a následných důchodových nároků. Žalobce k tomu nedoložil ani žádné podklady, ani se nevyjádřil. Naopak z podkladů o dobách pojištění matky plyne, že pečovala o dceru v době nemoci, což žalobce nerozporoval. Je tedy zřejmé, že kariéra matky byla opakovaně přerušena z důvodu péče o dceru v době čerpání mateřské dovolené a v době nemoci dcery. I z odůvodnění napadeného rozhodnutí plyne, že k tomuto závěru žalovaná dospěla na základě evidenčních podkladů žalobce i matky.
16. Podle žalované pak byl skutkový stav zjištěn natolik dostatečně, aby mohla ve věci rozhodnout. Žalovaná vzala v potaz všechny podklady, které byly doloženy účastníky řízení a které má k dispozici z vlastní evidence. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, jaké skutečnosti žalovaná z podkladů zjistila a jaké závěry z nich dovozuje. Námitky ohledně špatně zjištěného faktického stavu a nezákonnosti proto považuje žalovaná za nedůvodné.
17. Žalovaná závěrem navrhl, aby žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta.

IV. Posouzení věci krajským soudem

18. Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.)), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.) a jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
19. Napadené rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy II, dílu 1, § 65 a následujících s.ř.s. v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

20. Soud ve věci rozhodl v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení ústního jednání.
21. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
22. V první řadě soud uvádí, že neshledal žádnou z vad, pro kterou by bylo napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, ať už pro nesrozumitelnost (nelze seznat určitý a jednoznačný výrok, jde o výrok s obsahem rozporuplným, nevykonatelným apod.), nebo pro nedostatek důvodů (odůvodnění je v rozporu s výrokem, popř. jiné důvody než ty, v nichž má mít dle zákona oporu, odůvodnění postrádá rozhodný důvod pro výrok či neobsahuje žádné hodnocení provedených důkazů a závěr z nich učiněný. Žalovaný zdůvodnil a srozumitelně uvedl, co jej vedlo k závěru napadeného rozhodnutí. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je seznatelné, které otázky žalovaný považoval za rozhodné. Vzájemná souvislost jednotlivých úvah, jež v napadeném rozhodnutí vyslovil žalovaný, je zřetelná. Napadené rozhodnutí proto krajský soud považuje za přezkoumatelné.
23. Předmětem podané žaloby je posouzení, zda správní orgány správně rozhodly ve sporu rodičů o to, kdo z nich pečoval v největším rozsahu o dceru pro účely zvýšení výměry starobního důchodu o tzv. výchovné. Podle žalobce správní orgány jednak nesprávně interpretovaly ustanovení zákona o důchodovém pojištění, jednak rozhodly na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu.
24. Soud proto shrne relevantní právní úpravu.
25. Výchovné je institutem zavedeným změnou zákona o důchodovém pojištění č. 323/2021 Sb., která byla s účinností od 1. 1. 2023 přijata na podkladě poslaneckého pozměňovacího návrhu (č. 8828, J. Hamáček, sněmovní tisk č. 1230/1, PSP, 8. volební období, 2017-2021, dostupný na www.psp.cz), a vtělena do § 34a zákona o důchodovém pojištění. V případě důchodů přiznaných před 1. 1. 2023 (jako tomu bylo v případě žalobce) se ve vztahu k výchovnému použijí pravidla čl. II (Přechodná ustanovení) zákona č. 323/2021 Sb.
26. Podle čl. II bod 1 zákona č. 323/2021 Sb. se starobní důchody přiznané ode dne, který spadá do období před 1. lednem 2023, zvýší o 500 Kč měsíčně *za každé dítě, které pojištěnec vychoval*, od splátky důchodu splatné v lednu 2023, a to při splnění dále uvedených podmínek. Toto zvýšení (přiznání výchovného) náleží k procentní výměře starobního důchodu.
27. Podle čl. II bod 3 zákona č. 323/2021 Sb. se podmínky výchovy dítěte pro účely přiznání výchovného posuzují u všech pojištěnců *podle právních předpisů účinných ke dni, od něhož byl starobní důchod přiznán, a to i v případě, že o dítě osobně pečoval muž*. Výchovu téhož dítěte nelze pro účely přiznání výchovného současně započítat více osobám. *Vychovávalo-li totéž dítě více osob, přihlíží se k výchově dítěte jen u té osoby, která o dítě osobně pečovala v největším rozsahu*; to platí i v případě, že u téhož dítěte byla jeho výchova zohledněna při stanovení důchodového věku ženy. Přiznání výchovného nenáleží, pokud se pojištěnec vůči dítěti dopustil jako pachatel, spolupachatel nebo účastník úmyslného trestného činu proti životu a zdraví, proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti nebo proti rodině a dětem.

28. Podle čl. II bod 4 zákona č. 323/2021 Sb. dle věty první platí, že *pokud byl důchodový věk stanoven se zohledněním vychovaných dětí, zvýší se starobní důchod o tzv. výchovné bez žádosti*; za vychované dítě se pro účely přiznání výchovného považuje dítě, k jehož výchově bylo přihlédnuto při stanovení důchodového věku.
29. Podle čl. II bod 5 zákona č. 323/2021 Sb. pak platí, že pokud se nepostupuje podle bodu 4. (přiznání výchovného bez žádosti), zvýší se starobní důchod o výchovné na základě písemné žádosti podané na předepsaném tiskopisu. V případě starobních důchodů přiznaných před 1. 1. 2023 lze žádost podat nejpozději do 31. 12. 2024.
30. Žalobci byl starobní důchod přiznán v období (do 31. 12. 2022), pro které se naplnění podmínky výchovy dítěte posuzovalo podle podmínek uvedených v § 32 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění ve spojení s § 4 odst. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., kterou se prováděl zákon o důchodovém pojištění.
31. V tomto období byla podle § 32 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění podmínka výchovy dítěte pro nárok ženy na starobní důchod splněna, jestliže žena osobně pečuje nebo pečovala o dítě ve věku do dosažení zletilosti alespoň po dobu deseti roků. Pokud se však žena ujala výchovy dítěte po dosažení osmého roku jeho věku, byla podmínka výchovy dítěte splněna, jestliže žena osobně pečuje nebo pečovala o dítě ve věku do dosažení zletilosti aspoň po dobu pěti roků; to však neplatí, pokud žena před dosažením zletilosti dítěte přestala o dítě pečovat.
32. A podle § 4 odst. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. se podmínka výchovy dítěte pro nárok ženy na starobní důchod považovala za splněnou též, pečovala-li žena o nezletilé dítě a) od jeho narození do jeho úmrtí, pokud dítě zemřelo po dosažení šesti měsíců věku, nebo b) aspoň poslední tři roky před dosažením věku potřebného podle zákona pro vznik nároku na starobní důchod.
33. Dikce právní úpravy, která se použije při posouzení žádosti žalobce o přiznání výchovného, tedy vyžaduje pro přiznání nároku na výchovné splnění následujících podmínek:
- A1) podmínka osobní péče o dítě ve věku do dosažení jeho zletilosti alespoň po dobu deseti roků, *nebo*
 - A2) v případě ujmoutí se výchovy dítěte až po dosažení osmého roku jeho věku podmínka osobní péče o dítě alespoň po dobu pěti roků při kontinuální péči až do dosažení jeho zletilosti, *nebo*
 - A3) v případě úmrtí dítěte staršího šesti měsíců podmínka osobní péče od jeho narození do jeho úmrtí; *nebo*
 - A4) podmínka osobní péče o nezletilé dítě alespoň poslední tři roky před dosažením věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod, *a*
 - B) za situace, kdy dítě (od narození po dosažení zletilosti) vychovávalo více osob – podmínka osobní péče *v největším rozsahu, a*
 - C) podmínka, že se žadatel vůči dítěti nedopustil úmyslného trestného činu proti životu a zdraví, proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti nebo proti rodině a dětem.

34. V první řadě žalobce rozporoval, že z právní úpravy nevyplývá, že lze posuzovat pro účely výchovného pouze dobu péče v období od narození do zletilosti dítěte. Podle žalobce je potřeba posuzovat celou dobu, po kterou trvala vyživovací povinnost vychovávajícího rodiče vůči dítěti.
35. Žalobcem přestěžený výklad ale z právní úpravy nevyplývá. Naopak podle názoru soudu je dána zcela jednoznačná vazba na § 32 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění (jak vyplývá z rozboru právní úpravy viz výše), který výslovně uvádí, že *podmínka výchovy dítěte pro nárok ženy na starobní důchod splněna, jestliže žena osobně pečuje nebo pečovala o dítě ve věku do dosažení zletilosti alespoň po dobu deseti roků*. Vzhledem k tomu, že toto ustanovení se užije pro účely stanovení výchovného, lze tuto podmínku stanovit i ve vztahu k muži, který pečoval o dítě. Podstatné tedy je, že OSSZ Uherské Hradiště ani žalovaná nepochybila, když stanovila rozhodné období pro výchovu dcery od jejího narození do její zletilosti, neboť to jednoznačně vyplývá z právní úpravy. Ostatně i aktuální úprava obsažená v § 34a odst. 3 zákona o důchodovém pojištění rovněž přímo odkazuje na § 32 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění. Provázanost § 32 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění s úpravou tzv. výchovného je tak zřejmá.
36. Co se pak týče splnění podmínek A) až C) žalobcem, uvádí soud následující.
37. Krajský soud má za to, že u žalobce je splněna podmínka ad A) (konkrétně splnil podmínku A1), jelikož není pochyb o tom, že žalobce poskytoval osobní péči dceři do dosažení její zletilosti alespoň po dobu deseti roků, a dále je splněna i podmínka ad C), jelikož se vůči dceři nedopustil žádného z vyjmenovaných úmyslných trestných činů. Sporná je tedy podmínka ad B), jelikož dceru vychovávalo více osob a je potřeba posoudit, která z nich vychovávala dítě *v největším rozsahu*.
38. V případě žalobce pak správní orgány stanovily sporné období, v rámci něhož bylo třeba určit, kdo vychovával dceru v největším rozsahu.
39. Je přitom nesporné, že s dcerou byla na mateřské dovolené matka, poté se o péči dělili oba rodiče a následně od 16. 4. 1993 byla dcera fakticky ve výhradní péči otce až do své zletilosti. Sporná je tedy doba od skončení mateřské dovolené matky do dne 16. 4. 1993.
40. Žalovaná při posouzení tohoto období vycházela z podkladů, které měla k dispozici jak od účastníků řízení, tak z evidence dob pojištění žalobce i matky, a vycházela i z vyjádření účastníků a dcery.
41. Krajský soud shodně s žalovanou nezjistil z podkladů o dobách pojištění žalobce, že by narození dětí mělo nějaký negativní vliv na jeho profesní život, na délku doby zaměstnání a jeho dosažené výdělků. Od roku 1978 do roku 1996 byl zaměstnán bez přerušení. Naopak u matky je z podkladů o dobách pojištění zřejmé, že při péči o dceru čerpala mateřskou dovolenou. Dále pak matka prohlásila, že o dceru pečovala v době nemoci. Na základě toho lze usuzovat, že její profesní kariéra byla několikrát přerušena. Žalobce přitom vyjádření matky nerozporoval a ani netvrdil, že by ve sporném období zajišťoval péči o dceru ve větším rozsahu než matka. I v případě, že soud odhlédne od žalobcem rozporovaného rozsudku Okresního soudu v Sokolově ze dne 18. 2. 1993, sp. zn. 10 C 496/91, který použila za podklad žalovaná, z vyjádření matky a z podkladů o dobách jejího pojištění je zřejmé, že v době do rozvodu manželů zajišťovala výchovu v největším rozsahu vůči dceři právě ona. Narozdíl od žalobce jí tak svědčí doba výchovy v největším rozsahu od narození dcery do 16. 4. 1993, od kdy byla ve výlučné

péči otce až do nabytí zletilosti, tedy za období (necelých) 15 let. Žalobci naopak svědčí doba péče v největším rozsahu od 16. 4. 1993 do doby zletilosti dcery, tj. do 6. 9. 1996, tedy za období celkem cca 3 let. Ačkoliv měl žalobce vůči dceři i nadále vyživovací povinnost, období po nabytí zletilosti dcery nelze žalobci pro účely výchovného započítat, jak soud uvedl již výše.

42. Krajský soud také konstatuje, že z důvodové zprávy k zákonu č. 323/2021 Sb., kterým byl změněn zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, se v obecné části podává, že smyslem výchovného je ocenit osoby, které získaly významnou zásluhu z hlediska budoucnosti financování základního důchodového pojištění tím, že dlouhodobě zajišťovaly výchovu dítěte, čímž se (obvykle) postaraly o přínos nového pojištěnce do systému. Výchovné je koncipováno jako finanční částka v pevně stanovené výši (počáteční hodnota je 500 Kč), o kterou se zvýší zásluhová část (do 31. 12. 2022 procentní výměra) starobního důchodu pojištěnce (muže či ženy), který zajišťoval výchovu konkrétního dítěte v největším rozsahu. V případě péče o více dětí se tato částka násobí počtem těchto dětí. Vzhledem k tomu, že osobami, které výchovu dětí v největším rozsahu zajišťovaly, jsou převážně ženy, docílí se tímto opatřením částečného snížení často kritizovaného rozdílu mezi průměrným starobním důchodem žen a mužů. Opatření směřuje jak na důchody, které budou přiznávány v budoucnu, tak na důchody přiznané v období před datem účinnosti nové právní úpravy. Z důvodové zprávy, a to z pasáže pod písmenem A. – Zhodnocení platného právního stavu, odůvodnění hlavních principů a vysvětlení nezbytnosti navrhované úpravy – se podává, že lze konstatovat a statistickými údaji dokumentovat, že zajišťování výchovy dětí zpravidla ovlivňuje pracovní kariéru pečujících osob, tedy výši jejich výdělků a délku získané doby pojištění, což se může negativně projevat na výši jejich důchodového nároku a zhoršit tak celkově jejich postavení ve srovnání s osobami, které sice do základního důchodového pojištění finančně přispívaly, avšak o přínos a výchovu nového pojištěnce se nezasloužily, anebo se o ně zasloužily pouze v menším rozsahu. Za účelem zmírnění negativních dopadů výchovy na celkovou výši starobního důchodu pečujících osob se ukazuje jako potřebné konstruovat nad rámec současných institutů další oceňovací opatření, které má potenciál zajistit další poměrně významné posílení důchodových nároků těchto osob.
43. Krajský soud se proto ztotožňuje se závěrem žalované, že částka zvýšení za vychovanou dceru žalobci nenáleží, neboť o ni v rámci celého období od jejího narození do nabytí zletilosti osobně pečovala v největším rozsahu její matka. To koresponduje jak s prohlášením matky, tak s prohlášením dcery. Žalobce svoji tvrzenou péči v největším rozsahu ve sporném období, jak je uvedeno výše, nijak nekonkretizoval. Jestliže lze zvýšení procentní výměry starobního důchodu z důvodu výchovy dítěte přiznat pouze té osobě, která výchovu zajišťovala v největším rozsahu, přičemž výchova se pro tento účel posuzuje od narození dítěte až do nabytí jeho zletilosti jako jeden celek a v průběhu správního řízení bylo zjištěno, že výchovu dcery zajišťovala v největším rozsahu její matka do cca 14 let jejího věku, je toto období delší než období, kdy o dceru pečoval do její zletilosti žalobce. Zároveň správními orgány obecně stanovená jednotlivá období k tomuto závěru postačují, neboť žalobce nerozporoval, že na mateřské dovolené byla s dcerou matka a že matka o dceru pečovala v době nemoci. Pokud matka svoji profesní kariéru za účelem péče o dceru několikrát přerušila a žalobce nikoliv, je i bez stanovení konkrétních období a konkrétních dat zjevné, že rozsah péče o dceru v největším rozsahu svědčí právě jí. Podmínka výchovy dcery v největším rozsahu stanovená čl. II

zákona č. 323/2021 Sb., nezbytná pro nárok na zvýšení starobního důchodu žalobce za vychované dítě, tak u žalobce splněna není, jak správně uvedla i žalovaná.

44. Co se týče žalobní námitky stran nedostatečně zjištěného skutkového stavu, uvádí soud následující.
45. Krajský soud má za to, že správní orgány vycházely z řádně zjištěného skutkového stavu věci, když vycházely z důkazů založených ve správním spise, které byly ke zjištění skutečného stavu věci dostatečné. Vyjádření účastníků, listinné podklady i podklady vztahující se k dobám pojištění žalobce i matky byly dostatečné k tomu, aby mohly správní orgány určit, kdo z rodičů pečoval o dceru ve větším rozsahu. Žalovaná se dostatečně zabývala i tím, jaké dopady na výdělek měla výchova dcery žalobcem i matkou. Sám žalobce na podporu svých nároků nepřinesl žádná další relevantní tvrzení ani důkazy, které by mohly vyvrátit závěr správních orgánů o tom, kdo z rodičů pečoval o dceru v největším rozsahu v posuzovaném období.
46. Lze tedy shrnout, že výhrady žalobce ke zjištění skutkového stavu vyhodnotil krajský soud jako nedůvodné. Krajský soud je přesvědčen, že skutkový stav byl náležitým způsobem ozřejměn již v řízení před správními orgány.

V. Závěr a náklady řízení

47. Optikou shora učiněného náhledu je proto zřejmé, že postup žalované nevybočil z rámce zákonem stanovených právních hledisek, v odůvodnění rozhodnutí jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaná vycházela, skutková zjištění jsou přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z uvedených důkazů. Skutkový stav věci byl zjištěn v souladu s ustanovením § 3 správního řádu. Soud neshledal ve správním řízení žádná procesní pochybení, která by měla za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé.
48. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
49. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšné žalované nevznikly náklady řízení nad rámec její běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročež nemá právo na náhradu nákladů řízení.
50. Soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne

jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 31. ledna 2025

JUDr. Petr Polách v. r.
samosoudce